

Tekoälyllä vuorotyöstä terveellisempää?

Tekoälyn hyödyntäminen työvuorosuunnittelussa sote-alalla on herättänyt mielipiteitä puolesta ja vastaan. Sen on todettu vähentävän vuorosuunnitteluun kuluvaan aikaan ja varmistavan, että kaikissa vuoroissa on riittävä osaaminen. Hyvinvoinnin suhteen kokemukset ovat olleet vaihtelevia, vastakkaisiakin. Miksi näin?

Tekoäly on väline, joka tekee, mitä sille on opetettu ja mitä siltä pyydetään. Sitä voidaan käyttää työvuorosuunnittelussa eri tarkoituksiin.

Kyse on tavoitteiden asettamisesta tärkeysjärjestykseen. Enemmän tehokkuutta vai parempaa työn ja muun elämän yhteensovittamista? Tärkeysjärjestyksen määrittäminen jää yhä ihmisen tehtäväksi. Onneksi, joku voisi huokaista.

Vuorotyön terveellisyyden kannalta tekoälyn merkittävin etu on työvuorolistojen suunnittelu aiempaa yksilöllisemmin. Terveiden näkökulmasta yksilöllistäminen ei tarkoita pelkästään vuorotoiveiden toteutumista, vaan myös työntekijän fysiologisten ominaisuuksien ottamista huomioon. Näitä ovat esimerkiksi vuorokausityyppisyys, nukkumistottumusten joustavuus sekä luonnollinen vuorokautinen unen tarve.

Työvuorolistan suunnitteleminen painottamalla kunkin työntekijän sopeutumiskykyä eri vuoroihin vähentäisi todennäköisesti monien vakavien sairauksien ja tapaturmien riskiä.

Kuulostaa hyvältä, vai mitä? Työterveyden tutkijan näkökulmasta suorastaan houkuttelevalta.

Haasteita kuitenkin riittää, eikä vähiten tietosuojan vuoksi. Mitä tietoa itse kukin on valmis luovuttamaan tekoälylle? Ja vaikka tämä haaste taklattaisiinkin, jäljelle jäävät arvovalinnat. Terveys on yksi arvo, mutta vain yksi. Elämä on kokonaisuus. Myös työelämä.

Tekoälyn hyödyntäminen työelämässä laittaa meidät uudella tavalla arvovalintojen eteen. Tästä tekoälyä hyödyntävät vuorosuunnitteluohjelmistot ovat vain yksi esimerkki.

Siksi on tärkeää, että ihmiset keskustelevat keskenään. Kestävät arvovalinnat tapahtuvat usein vähitellen, yhdessä pohtien. Tekoälyn hyödyntäminen vuorosuunnittelussa tuskin tekee tässä poikkeusta.

Lisätietoja:

Tekoälyn hyödyntäminen vuorotyön terveellisyyden ja turvallisuuden edistämiseksi (Työsuojelurahaston rahoittaman tutkimushankkeen esittely)

<https://www.ttl.fi/tutkimus/hankkeet/tekoalyn-hyodyntaminen-vuorotyon-terveellisyyden-ja-turvallisuuden-edistamisessa>

Kirjoittaja: Mikael Sallinen